

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

16 JUL 2007

HØYESTERETT

Deres ref.: 200700399-/SAM

Vår ref.: 07/8261

Dato: 12. juli 2007

Høring - forslag til utvidelse av pasientombudsordningen

Arbeids- og velferdsdirektoratet viser til høringsbrev datert 23. april 2007 om forslag til utvidelse av pasientombudsordningen.

Forslaget medfører at pasientombudsordningen skal utvides til å omfatte kommunale helsetjenester etter kommunehelsetjenesteloven med unntak av kap 4a Miljørettet helsevern og kommunenes sosialtjenester regulert i sosialtjenesteloven med unntak av kap 5 Økonomisk stønad.

I høringsnotatet kap 4.3 er det gitt en nærmere vurdering og begrunnelse for de foreslåtte unntakene. NAV-kontorene er fortsatt i støpeskjeen, både med tanke på organisering og plassering av kommunale oppgaver, men også ift spørsmål knyttet til internkontroll og tilsyn. Med bakgrunn i dette ønsker Helse- og omsorgsdepartementet å avvente en utvidelse av pasientombudsordningen til også å gjelde de økonomiske ytelsene i sosialtjenesteloven kap 5. I den sammenheng signaliseres det behov for en helhetlig gjennomgang av de ulike rettssikkerhetsordningene for brukerne av NAV-kontorene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har vurdert forslaget om utvidelse av pasientombudsordningen med et særlig blick på innvirkningen det kan ha på NAV-kontorene. Erfaringen så langt peker i retning av at mange av kommunene ønsker å legge flere oppgaver til NAV-kontorene enn det som minimumsløsningen legger opp til. En rekke av disse oppgavene vil slik direktoratet forstår det, omfattes av den foreslåtte utvidelsen av pasientombudsordningen.

Tjenestespekteret på NAV-kontorene, vil både i de kommunene som velger minimumsløsningen og de som velger et utvidet tilbud, være sammensatt av en rekke tjenester og økonomiske ytelser. Tilsvarende vil forankringen i lover og forskrifter som legger rammene for de forskjellige tjenestene være forskjellig. Dette medfører ulike rettighetsaspekter, saksbehandlingsregler, ulike muligheter for klage på vedtak etc og med mulighet for anke til Trygderetten i en del av sakene. En helhetlig gjennomgang av rettssikkerhetsordningen ved NAV-kontorene slik som Helse- og omsorgsdepartementet signaliserer, vil kunne gi et godt grunnlag for å vurdere hvilke behov som brukerne har for bedre å kunne ivareta sine rettigheter.

Med bakgrunn i at mange av landets kommuner ikke ønsker minimumsløsningen, mener direktoratet at forslaget i praksis vil medføre en utvidelsen av pasientombudsordningen til også å omfatte mange av landets NAV-kontorer.

Vi tolker Helse- og omsorgsdepartementet sin begrunnelse for å vente med å innlemme sosialtjenesteloven kap 5, med et behovet for en helhetlig gjennomgang av rettsikkerhetsordningen ved NAV-kontorene før man etablerer nye rettssikkerhetsordninger. Ettersom premissene som er lagt til grunn ikke synes å være tilstede på en slik måte som beskrevet i høringsnotatet, ber vi om at det gjøres en nærmere vurdering av dette.

I den forbindelse vil det også være naturlig med en vurdering og avgrensning i mot oppgaven Sivilombudsmannen har som rettssikkerhetsgarantist. Dette er ikke berørt i høringsnotatet. En slik avklaring vil ha betydning for den enkelte bruker og for forvaltningens mulighet til informasjon om ordningene.

Når det gjelder navn på det nye ombudet, anbefaler Arbeids- og velferdsdirektoratet begrunnelsen og forslaget som fremkommer i høringsnotatet kap 4.5. Vi mener på lik linje med Helse- og omsorgsdepartementet at ordningen bør hete Helse- og sosialombud. Navnet signaliserer et bredere virkeområde for ombudsordningen, samtidig som det favner en større brukergruppe enn det som tradisjonelt faller innenfor begrepet pasient.

Med vennlig hilsen

Yngvar Åsholt e.f.
fung. arbeids- og velferdsdirektør

Edgar Barsjø

Kopi: Arbeids- og inkluderingsdepartementet